

L'Art com a motor de la cooperació i solidaritat

Clara Garcia

Durant els últims vuit anys, liderant els projectes de be artsy al Nepal, he après que l'art pot ser un aliat potent en la solidaritat, obrint camins de consciència i canvi. No obstant això, és essencial conèixer els desafiaments i treballar amb responsabilitat. Treballar amb art requereix una aproximació reflexiva i compromesa.

Els avantatges de l'ús de l'art en aquest context són evidents: connecta amb les emocions i experiències, fent tangibles les qüestions socials, i facilitant el diàleg i la reflexió. Un exemple clar és la fotografia participativa del projecte Rato Baltin, que permet a les noies expressar-se sobre el Chhaupadi, una pràctica nociva tradicional a Nepal on les dones són segregades durant la seva menstruació. Les exposicions de les fotos fetes per les alumnes durant aquests tallers i els vídeos posteriors que s'ensenyen a cada poblat permeten a les comunitats veure el patiment d'aquestes noies i els impulsen a la reflexió, potenciant el canvi.

A més, l'art pot ser terapèutic, revelant parts d'un mateix que potser no s'expressarien amb paraules o pot ajudar a portar moment de pau i alegria en moments molt tensos i situacions molt complicades. Per exemple, un grup de pallassos pot proporcionar moments de lleugeresa i somriures a infants que viuen en zones afectades per la guerra o desastres naturals. Una obra de teatre pot promoure la consciència ambiental i les pràctiques de reciclatge. A més, els tallers artístics poden estimular la creativitat i les capacitats de persones que, fins ara, no han tingut l'oportunitat de desenvolupar-les plenament.

També hem de tenir en compte que la cultura i l'art són elements essencials en la formació dels individus com a ciutadans crítics, constructius i participatius. Garantir l'accés i la participació en la cultura és fonamental per protegir els drets humans individuals, com la llibertat d'expressió, la religió, l'educació i un treball digne. En aquest context, els professionals de la cultura i els artistes tenen un paper crucial en marcar la diferència i assegurar aquests drets per a tothom.

No obstant això, sorgeixen reptes: és necessari assegurar que les representacions siguin respectuoses i inclusives, s'ha de tenir molt en compte la cultura local, i recordar que l'art té els seus límits. No tots els problemes es poden solucionar amb pinzells i càmeres; calen accions concretes. A part de fomentar l'art com a mitjà de sensibilització i canvi social, cal complementar aquesta tasca amb accions concretes que abordin les causes subjacents dels problemes. L'educació, els cursos de formació i altres iniciatives dirigides són bàsics per atacar l'arrel dels desafiaments socials i promoure una transformació significativa.

A part dels projectes directes que involucren l'art com a mitjà de sensibilització i transformació social, també hi ha altres formes en què els artistes i la comunitat artística contribueixen a causes importants. Per exemple, les rifes o vendes solidàries d'obra d'art, els concerts benèfics o els llibres solidaris, són també una forma poderosa de compartir històries i experiències que inspiren i eduquen. Els artistes poden recaptar fons per a organitzacions benèfiques o per a causes específiques, amplificant les veus de les persones afectades i fomentant la solidaritat i l'empatia, i demostrant que l'art té la capacitat de transformar no només els espais culturals, sinó també el món que ens envolta.

n